

Sdělení Komise o návratu k životaschopnosti a hodnocení restrukturalizačních opatření ve finančním sektoru v současné krizi podle pravidel pro státní podporu

(Text s významem pro EHP)

(2009/C 195/04)

1. ÚVOD

- 1) Na svých zasedáních dne 20. března 2009 a ve dnech 18. a 19. června 2009 potvrdila Evropská rada své odhodlání obnovit důvěru a řádné fungování finančního trhu, což je nezbytným předpokladem pro zotavení se ze současné finanční a hospodářské krize. Vzhledem k systémové povaze krize a propojenosti finančního sektoru byla na úrovni Společenství zahájena řada opatření k obnovení důvěry ve finanční systém, k ochraně vnitřního trhu a zajištění úvěrů v ekonomice ⁽¹⁾.
 - 2) Tyto iniciativy je třeba doplnit opatřeními na úrovni jednotlivých finančních institucí, aby byly schopny čelit hospodářské krizi a obnovit bez závislosti na státní podpoře dlouhodobou životaschopnost, a mohly tak na pevnějších základech vykonávat úvěrovou činnost. Komise již řeší řadu případů státní podpory, kdy členské státy svou intervencí zabráňovaly problémům s likviditou, solventností a poskytováním půjček. Komise poskytla ve třech sděleních pokyny k podobě a provádění státní podpory ve prospěch bank ⁽²⁾. Tato sdělení uznala, že závažnost krize ospravedlňuje poskytnutí podpor, které lze považovat za slučitelné se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. b) Smlouvy o založení Evropského společenství, a poskytla rámec pro ucelené poskytování veřejných záruk, rekapitalizaci a opatření na záchranu znehodnocených aktiv ze strany členských států. Prvotním účelem těchto pravidel je zajistit, aby záchranná opatření mohla plně dosáhnout cílů finanční stability a zachování úvěrových toků, a to při současném zachování rovných podmínek jak mezi bankami ⁽³⁾ v různých členských státech, tak mezi bankami,
- ⁽¹⁾ Ve sdělení pro jarní zasedání Evropské rady ze dne 4. března 2009 „Urychlit oživení evropské ekonomiky“, KOM(2009)114 v konečném znění, Komise oznámila reformní program, jenž má řešit obecnější nedostatky v regulativním rámci platném pro finanční instituce, jež provozují svou činnost ve Společenství.
- ⁽²⁾ Viz sdělení Komise – Použití pravidel pro poskytování státní podpory na opatření přijatá ve vztahu k finančním institucím v souvislosti se současnou globální finanční krizí („sdělení o bankovníctví“) (Úř. věst. C 270, 25.10.2008, s. 8), sdělení Komise – Rekapitalizace finančních institucí během současné finanční krize: omezení podpory na nezbytné minimum a záruky proti neoprávněnému narušení hospodářské soutěže („sdělení o rekapitalizaci“) (Úř. věst. C 10, 15.1.2009, s. 2) a sdělení Komise o nakládání se znehodnocenými aktivy v bankovním sektoru Společenství („sdělení o znehodnocených aktivech“) (Úř. věst. C 72, 26.3.2009, s. 1). Pro přehled rozhodovací praxe Komise viz Hodnotící zpráva o státní podpoře, aktualizace jaro 2009, Zvláštní vydání k zásahům v oblasti státní podpory v rámci současné finanční a hospodářské krize, KOM(2009) 164 v konečném znění ze dne 8. dubna 2009.
- ⁽³⁾ Použití tohoto sdělení je omezeno na finanční instituce ve smyslu sdělení o bankovníctví. Pokyny v tomto sdělení odkazují, v zájmu usnadnění odkazů, zjednodušeně na banky, případně se však obdobně použijí i na jiné finanční instituce.

kteří jsou příjemci veřejné podpory, a těmi, které ji nedostávají, čímž se předejde nezdravému soupeření v poskytování dotací, omezí se morální hazard a zajistí se konkurenceschopnost a efektivita evropských bank ve Společenství a na mezinárodních trzích.

- 3) Prostřednictvím pravidel pro státní podporu je zajišťována ucelenost opatření členských států, které se rozhodly je přijmout. Nicméně rozhodnutí, zda použít veřejné zdroje například při pomoci bankám od znehodnocených aktiv, zůstává na členském státě. V některých případech budou finanční instituce schopny zvládnout současnou krizi bez větších úprav či dodatečné podpory. V jiných případech je státní podpora nezbytná, ať už formou záruk, rekapitalizace či záchrany znehodnocených aktiv.
- 4) Pokud finanční instituce obdržela státní podporu, členský stát by měl předložit plán na obnovení životaschopnosti nebo důkladnější plán restrukturalizace, aby byla potvrzena nebo obnovena dlouhodobá životaschopnost jednotlivých bank bez státní podpory. Kritéria vymezující podmínky, za jakých může být pro banku potřebné projít zásadnější restrukturalizací a kdy je třeba přijmout opatření proti narušení hospodářské soutěže, k němuž došlo v důsledku podpory, již byla stanovena ⁽⁴⁾. Toto sdělení zmíněná kritéria nemění, nýbrž je s cílem zvýšení předvídatelnosti a zajištění koherentního přístupu doplňuje, a za tím účelem vysvětluje, jak bude Komise posuzovat slučitelnost podpory

⁽⁴⁾ Kritéria a zvláštní okolnosti, od nichž se odvíjí povinnost předložit plán restrukturalizace, jsou vysvětleny ve sdělení o bankovníctví, ve sdělení o rekapitalizaci a ve sdělení o znehodnocených aktivech. Odkazují zejména, nikoliv však výlučně, na situace, kdy stát poskytl bance v problémech prostředky na rekapitalizaci nebo kdy banka, které byla umožněna záchrana aktiv, již obdržela nějakou formu státní podpory, jež přispívá k pokrytí ztrát nebo zabránění jejich vzniku (kromě účasti v systému záruk) a jež celkově překračuje 2 % všech rizikově vážených aktiv banky. Stupeň restrukturalizace bude záviset na závažnosti problémů každé banky. V souladu s těmito sděleními (zejména s bodem 40 sdělení o rekapitalizaci a přílohou V sdělení o znehodnocených aktivech) jsou členské státy oproti tomu v případech, že omezená částka podpory byla poskytnuta v zásadě zdravým bankám, povinny předkládat Komisi zprávu o využívání státních prostředků, jež zahrnuje všechny potřebné informace k posouzení životaschopnosti banky, použití získaného kapitálu a cesty ze závislosti na státní podpoře. Přezkum životaschopnosti by měl ukazovat rizikový profil a budoucí kapitálovou přiměřenost těchto bank a zhodnotit jejich obchodní plány.

na restrukturalizaci⁽¹⁾ poskytnuté členskými státy finančním institucím za současných podmínek systémové krize se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. b) Smlouvy.

5) Sdělení o bankovních sdělení o rekapitalizaci a sdělení o znehodnocených aktivech připomínají základní zásady uvedené v pokynech Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích, jež platí pro intervence členských států při záchraně a restrukturalizaci podniků v obtížích⁽²⁾. Podle těchto zásad by podpora na restrukturalizaci měla v první řadě vést k obnovení dlouhodobé životaschopnosti podniku bez státní podpory. Tyto zásady rovněž vyžadují, aby podpora na restrukturalizaci byla v co největším možném rozsahu doprovázena přiměřeným sdílením nákladů (*burden sharing*) a opatřeními na minimalizaci narušení hospodářské soutěže, jež by v delším časovém horizontu vedlo k podstatnému oslabení struktury a fungování příslušného trhu.

6) Klíčovým hlediskem při uplatňování těchto zásad musí být integrita vnitřního trhu a rozvoj bank v rámci celého Společenství; je třeba vyvarovat se fragmentaci a rozdělení trhu. Po skončení současné krize by evropské banky měly mít silnou globální pozici na základě jednotného evropského finančního trhu. Komise rovněž znovu potvrzuje potřebu předjímat změny a reagovat na ně sociálně odpovědným způsobem a zdůrazňuje potřebu dodržovat vnitrostátní právní předpisy provádějící směrnice Společenství

⁽¹⁾ To znamená podporu, kterou Komise dočasně schválila jako podporu na záchranu podle Pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (Úř. věst. C 244, 1.10.2004, s. 2), nebo podporu dočasně schválenou v souladu s čl. 87 odst. 3 písm. b) Smlouvy, jakož i jakoukoliv novou podporu, kterou lze oznámit jako nezbytnou pro restrukturalizaci. Namísto Pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích bude proto pro posouzení podpory na restrukturalizaci bank v současných podmínkách systémové krize používáno toto sdělení.

⁽²⁾ V minulosti přijala Komise řadu rozhodnutí týkajících se podpory na restrukturalizaci bank ve špatném finančním stavu (slučitelné se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy), a to na základě komplexní restrukturalizace, díky níž příjemci znovu získali dlouhodobou životaschopnost, aniž by podpora nadměrně poškozovala soutěžitele. Typické strategie restrukturalizace obsahovaly přeorientování obchodních modelů, uzavření nebo prodej podnikových divizí, dceřiných společností nebo poboček, změny správy aktiv a závazků, prodej banky jako pokračujícího podniku nebo rozdělení a prodej různých částí podniku životaschopným soutěžitelům. Viz například rozhodnutí Komise 98/490/ES ze dne 20. května 1998 týkající se podpory, kterou Francie poskytla Crédit Lyonnais group (Úř. věst. L 221, 8.8.1998, s. 28), rozhodnutí Komise ze dne 18. února 2004 o restrukturalizační podpoře poskytnuté Německem ve prospěch společnosti Bankgesellschaft Berlin AG (Úř. věst. L 116, 4.5.2005, s. 1), věc č. C 9/2008 *Sachsen LB* (rozhodnutí Komise 2009/341/ES ze dne 4. června 2008 o státní podpoře C 9/08 (ex NN 8/08, CP 244/07), kterou Německo poskytlo společnosti Sachsen LB, Úř. věst. L 104, 24.4.2009, s. 34) a hodnotící zpráva o státní podpoře - podzim 2006, KOM(2006) 761 v konečném znění, s. 28 (http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/2006_autumn_en.pdf) obsahující speciální rozbor týkající se podpory na záchranu a restrukturalizaci.

o informování zaměstnanců a projednávání se zaměstnanci, které se za těchto okolností uplatňují⁽³⁾.

7) Toto sdělení objasňuje, jak bude Komise přezkoumávat podporu na restrukturalizaci bank v současné krizi, přičemž zohledňuje potřebu upravit dřívější praxi vzhledem k povaze a celosvětovému rozsahu současné finanční krize, systémovému významu bankovního sektoru pro celé hospodářství a systémovým dopadům, které mohou nastat v důsledku potřeby restrukturalizovat vícero bank během stejného období.

— Plán restrukturalizace bude muset obsahovat důkladný rozbor problémů banky. V zájmu vypracování udržitelných strategií pro obnovení životaschopnosti budou proto banky nuceny provést zátěžový test (*stress test*). První krok při obnovování životaschopnosti by měl být založen na společných parametrech, jež budou v co největší možné míře vycházet z vhodné metodiky schválené na úrovni Společenství. Případně budou banky rovněž povinny poskytnout informace o znehodnocených aktivech⁽⁴⁾.

— Vzhledem k prvořadému cíli finanční stability a k převážně nepříznivým ekonomickým vyhlídkám v rámci celého Společenství bude zvláštní důraz kladen na podobu plánu restrukturalizace a zejména na zajištění dostatečně pružného a realistického časového rozvržení nezbytných prováděcích opatření. Není-li okamžité provedení strukturálních opatření kvůli tržním podmínkám možné, měly by být zváženy přechodné etické záruky.

— Komise bude uplatňovat základní zásadu přiměřeného sdílení nákladů mezi členským státem a bankami, které jsou příjemcem podpory, přičemž bude brát v potaz celkovou situaci finančního sektoru. Není-li v době záchrany výrazné sdílení nákladů kvůli tržním podmínkám možné, mělo by být řešeno v pozdější fázi provádění plánu restrukturalizace.

— Opatření, jimiž se omezuje narušení hospodářské soutěže ze strany zachraňované banky ve stejném či jiném členském státě, by měla být navržena tak, aby omezovala jakoukoliv případnou nevýhodu pro ostatní banky, přičemž se vezme v potaz skutečnost, že systémová povaha současné krize si v sektoru vyžaduje velmi rozsáhlé státní intervence.

⁽³⁾ Viz též sdělení „Restrukturalizace a zaměstnanost“ ze dne 31. března 2005 (COM(2005) 120 v konečném znění) a osvědčené postupy restrukturalizace schválené evropskými sociálními partnery v listopadu 2003.

⁽⁴⁾ V souladu se sdělením o znehodnocených aktivech.

- Poskytnutí další podpory během období restrukturalizace by mělo být i nadále možné, jestliže je to potřebné z důvodů finanční stability. Případná další podpora by měla být omezena na minimum potřebné k zajištění životaschopnosti.
- 8) Oddíl 2 se použije na případy, kdy je členský stát povinen oznámit plán restrukturalizace⁽¹⁾. Zásady, ze kterých tento oddíl vychází, platí analogicky pro případy, kdy členský stát sice nemá formální povinnost oznámit plán restrukturalizace, nicméně je povinen prokázat životaschopnost banky, která je příjemcem podpory⁽²⁾. V posledně jmenovaném případě – vyjma situací, ve kterých budou existovat pochybnosti – bude Komise za normálních okolností vyžadovat méně podrobné informace⁽³⁾. V případě pochybností bude Komise v souladu s bodem 13 tohoto sdělení požadovat zejména doklady o provedení odpovídajících zátěžových testů a schválení výsledků zátěžových testů příslušným vnitrostátním orgánem. Oddíly 3, 4 a 5 se použijí pouze v případech, kdy je členský stát povinen oznámit plán restrukturalizace. Oddíl 6 se zabývá dočasnou působností tohoto sdělení a použije se jak na členské státy, u nichž se vyžaduje, aby oznámily plán restrukturalizace pro příjemce podpory, tak na členské státy, u nichž se pouze vyžaduje, aby prokázaly životaschopnost příjemců podpory.

2. OBNOVENÍ DLOUHODOBÉ ŽIVOTASCHOPNOSTI

- 9) Je-li členský stát na základě dřívějších pokynů či rozhodnutí Komise povinen předložit plán restrukturalizace⁽⁴⁾, měl by být tento plán komplexní, podrobný a založený na ucelené koncepci. Mělo by z něj být patrné, jak banka co nejdříve obnoví dlouhodobou životaschopnost bez státní podpory⁽⁵⁾. Oznámení případného plánu restrukturalizace by mělo zahrnovat srovnání s alternativními možnostmi včetně rozdělení banky či převzetí banky jinou bankou, aby Komise mohla posoudit⁽⁶⁾, zda jsou k dispozici více tržně orientovaná, méně nákladná a hospodářskou soutěž méně narušující řešení, a to při současném zachování finanční stability. Nemůže-li být životaschopnost banky obnovena, měl by plán restrukturalizace uvádět, jak lze provést řádnou likvidaci banky.

⁽¹⁾ V souladu se sdělením o bankovním, sdělením o rekapitalizaci a sdělením o znehodnocených aktivech. Viz bod 4 tohoto sdělení.

⁽²⁾ V souladu se sdělením o bankovním, sdělením o rekapitalizaci a sdělením o znehodnocených aktivech jsou členské státy v případě, že je poskytnuta omezená částka podpory v zásadě zdravým bankám, povinny předkládat Komisi přezkum životaschopnosti.

⁽³⁾ Zejména v souladu s bodem 40 sdělení o rekapitalizaci a přílohou 5 sdělení o znehodnocených aktivech.

⁽⁴⁾ Jak je vysvětleno v bodě 8 tohoto sdělení: tam, kde oddíl 2 odkazuje na plán restrukturalizace, platí zásady, z nichž oddíl 2 vychází, analogicky také pro přezkumy životaschopnosti.

⁽⁵⁾ Indikativní vzor plánu restrukturalizace je uveden v příloze.

⁽⁶⁾ Při hodnocení oznámeného plánu restrukturalizace se Komise případně – s cílem posoudit životaschopnost, sdělení nákladů a minimalizaci narušení hospodářské soutěže – obrátí na externího konzultanta s žádostí o poradenství. Také může požádat orgány dohledu o potvrzení platnosti různých prvků.

- 10) Plán restrukturalizace by měl uvádět příčiny obtíží banky a vlastní slabé stránky banky a nastínit, jak navrhovaná restrukturalizační opatření problémy banky napraví.
- 11) Plán restrukturalizace by měl obsahovat informace o obchodním modelu příjemce, zejména pokud jde o tyto položky: jeho organizační struktura, financování (jde o prokázání životaschopnosti struktury krátkodobého i dlouhodobého financování⁽⁷⁾), správa a řízení podniku (prokázání jak prevence střetu zájmů, tak nutných změn ve vedení⁽⁸⁾), řízení rizik (včetně zveřejňování informací o znehodnocených aktivech a obezřetného pořizování nevýkonných aktiv), správa aktiv a závazků, vytváření peněžních toků (jež by mělo dosáhnout dostatečné úrovně bez státní podpory), mimorozvahové závazky (prokázání jejich udržitelnosti a konsolidace v případě výrazné expozice banky vůči rizikům⁽⁹⁾), pákové financování (*leveraging*), současná a budoucí kapitálová přiměřenost v souladu s platnými předpisy týkajícími se dohledu (založená na obezřetném ocenění a přiměřeném vytváření rezerv) a pobídková struktura odměňování⁽¹⁰⁾ (prokázání, jakým způsobem podporuje dlouhodobou ziskovost příjemce).
- 12) Analýza životaschopnosti by měla být v potřebném členění provedena pro každou obchodní činnost a účetní jednotku. Obnovení životaschopnosti banky by mělo vycházet hlavně z interních opatření. Na vnějších faktorech, jako jsou cenové výkyvy nebo změny poptávky, na něž podnik nemá velký vliv, však může být založeno pouze tehdy, pokud jde o všeobecně uznávané prognózy trhu. Restrukturalizace vyžaduje ukončení činností, jež by ve střednědobém horizontu byly ze strukturálního hlediska nadále ztrátové.
- 13) Dlouhodobé životaschopnosti je dosaženo, pokud je banka – s přihlédnutím k jejímu rizikovému profilu – schopna pokrýt veškeré své náklady včetně odpisových a finančních nákladů a vykazuje přiměřenou návratnost vlastního kapitálu. Restrukturalizovaná banka by měla být schopna soutěžit na kapitálovém trhu na základě svých vlastních schopností a v souladu s požadavky vyplývajícími z příslušných právních předpisů. Předpokládané výsledky plánované restrukturalizace musí být doloženy jak v rámci „základního scénáře“, tak v rámci „zátěžových“ scénářů. Proto musí plány restrukturalizace brát mimo jiné v úvahu současný stav a budoucí vyhlídky finančních trhů a zároveň zohledňovat základní (*base-case*) a pesimistické (*worst-case*) předpoklady. Zátěžové testy by měly zohlednit řadu scénářů, včetně kombinace zátěžových situací a dlouhodobé globální recese. Předpoklady by

⁽⁷⁾ Viz například rozhodnutí Komise ze dne 2. dubna 2008 ve věci NN 1/2008 *Northern Rock* (Úř. věst. C 135, 3.6.2008, s. 21) a rozhodnutí 2009/341/ES ve věci C 9/2008 *Sachsen LB*.

⁽⁸⁾ Viz rozhodnutí 2009/341/ES ve věci C 9/2008 *Sachsen LB*.

⁽⁹⁾ Vyjma řádně odůvodněných okolností. Viz rozhodnutí Komise ze dne 21. října 2008 ve věci C 10/2008, *IKB*, dosud nezveřejněno.

⁽¹⁰⁾ V souladu s doporučením Komise 2009/384/ES ze dne 30. dubna 2009 o politice odměňování v odvětví finančních služeb, (Úř. věst. L 120, 15.5.2009, s. 22).

se měly porovnat s odpovídajícími odvětvovými referenčními hodnotami, jež jsou náležitě upraveny tak, aby zohledňovaly nové prvky současné krize na finančních trzích. Plán by měl obsahovat opatření reagující na případné požadavky, jež vyplynou ze zátěžových testů. Zátěžové testování by mělo být v co možná největším rozsahu založeno na společných parametrech schválených na úrovni Společenství (např. metodika vypracovaná Evropským výborem orgánů bankovního dohledu) a případně upraveno tak, aby zohledňovalo specifické podmínky v různých zemích a bankách.

14) V současné krizi vlády rekapitalizovaly banky na základě kritérií zvolených zejména z důvodů finanční stability, spíše než z hlediska návratnosti, která by byly přijatelná pro soukromého investora. Dlouhodobá životaschopnost proto vyžaduje, aby byla každá obdržená státní podpora buď ve lhůtě stanovené při udělování podpory splacena, nebo aby za ni bylo poskytnuto protiplnění podle normálních tržních podmínek, čímž se zajistí, aby jakákoliv forma dodatečné státní podpory byla ukončena. Jelikož Smlouva je ohledně vlastnictví majetku neutrální, jsou pravidla pro státní podporu platná bez ohledu na to, zda je banka v soukromém či veřejném vlastnictví.

15) I když by období restrukturalizace mělo být v zájmu rychlého obnovení životaschopnosti co nejkratší, Komise bude přihlížet k podmínkám současné krize a může proto povolit dokončení některých strukturálních opatření v delším časovém horizontu, než je obvyklé, zejména aby se zabránilo oslabení trhů akutním prodejem aktiv (*fire sales*)⁽¹⁾. Restrukturalizace by však měla být provedena co nejdříve a neměla by trvat více než pět let⁽²⁾, aby byla zajištěna efektivita a hodnověrné obnovení životaschopnosti restrukturalizované banky.

16) Pokud v průběhu restrukturalizace bude pro obnovení životaschopnosti nezbytná další podpora, jež se původně v plánu restrukturalizace nepředpokládala, bude třeba ji uvést v samostatném oznámení *ex ante* a každá taková další podpora bude zohledněna v konečném rozhodnutí Komise.

Životaschopnost dosažená prodejem banky

17) Pokud je kupující podnik životaschopný a schopný převzetí banky ve špatném finančním stavu absorbovat, pak může prodej banky ve špatném finančním stavu jiné finanční instituci přispět k obnovení dlouhodobé životaschopnosti a napomoci obnovení důvěry na trhu. Může rovněž přispět i ke konsolidaci finančního sektoru. Za tímto účelem by měl kupující prokázat, že sloučený subjekt bude života-

schopný. V případě prodeje musí být rovněž respektovány požadavky týkající se životaschopnosti, vlastního příspěvku a omezení narušení hospodářské soutěže.

18) Obecně by měl být zajištěn transparentní, objektivní, bezpodmínečný a nediskriminační postup prodeje s rovnými podmínkami pro všechny potenciální zájemce⁽³⁾.

19) Kromě toho, aniž by byl dotčen systém pro kontrolu spojování podniků, jenž může být uplatněn, a i když lze uznat, že prodej banky, jež se nachází ve špatném finančním stavu a je příjemcem podpory, jinému soutěžiteli může přispět k obnovení dlouhodobé životaschopnosti a vést k větší konsolidaci finančního sektoru, pak takový prodej, který by zjevně vedl k výraznému narušení účinné hospodářské soutěže, by neměl být povolen, ledaže by podporu doprovázela přiměřená opatření napravující uvedené narušení hospodářské soutěže.

20) Prodej banky může rovněž zahrnovat státní podporu kupujícímu a/nebo podporu na prodávanou činnost⁽⁴⁾. Pokud je prodej organizován formou otevřené a bezpodmínečné veřejné soutěže a aktiva obdrží zájemce, který podá nejvyšší nabídku, je prodejní cena považována za tržní cenu a podpora kupujícímu může být vyloučena⁽⁵⁾. Zápornou prodejní cenu (nebo finanční podporu kompenzující tuto zápornou cenu) lze výjimečně akceptovat jako cenu nezahrnující státní podporu, pokud by prodejce musel v případě likvidace nést náklady vyšší než je tato záporná prodejní cena nebo finanční podpora ji kompenzující⁽⁶⁾. Pro výpočet nákladů na likvidaci v těchto podmínkách přihledne Komise pouze k těm závazkům, které by převzal investor jednající podle zásad tržního hospodářství⁽⁷⁾. Tak jsou vyloučeny závazky vyplývající ze státní podpory⁽⁸⁾.

21) O řádné likvidaci či dražbě banky v obtížích by se mělo uvažovat vždy, když se banka nemůže hodnověrně vrátit k dlouhodobé životaschopnosti. Vlády by měly podporovat odchod neživotaschopných aktérů z trhu a zároveň umožnit, aby se proces odchodu uskutečnil v přiměřeném časovém rámci, který zachovává finanční stabilitu. Sdělení o bankách stanoví postup, v jehož rámci by tato řádná

⁽³⁾ Viz též bod 20.

⁽⁴⁾ Viz například rozhodnutí 2009/341/ES ve věci C 9/2008 Sachsen LB.

⁽⁵⁾ Z absence nabídkového řízení jako takového automaticky nevyplývá, že je kupujícímu udělena státní podpora.

⁽⁶⁾ To by za normálních okolností vedlo k podpoře na prodávanou hospodářskou činnost.

⁽⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora, Spojené věci C-278/92, C-279/92 a C-280/92, *Hytasa* (1994) Sb. rozh. I-4103, bod 22.

⁽⁸⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ve věci C-334/99 *Gröditzer Stahlwerke* (2003), Sb. rozh. I-1139, bod 134 a násl., a rozhodnutí Komise 2008/719/ES ze dne 30. dubna 2008 o státní podpoře C 56/06 (ex NN 77/2006) – Bank Burgenland, (Úř. věst. L 239, 6.9.2008, s. 32).

⁽¹⁾ Rozumí se tím prodej velkého množství aktiv za současných nízkých tržních cen, což by ceny mohlo dále snížit.

⁽²⁾ V praxi Komise akceptuje dva až tři roky trvání plánu restrukturalizace.

likvidace měla probíhat⁽¹⁾. Získání „dobrých“ aktiv a pasiv banky v obtížích může být také možností pro zdravou banku, protože by to mohlo představovat finančně efektivní způsob, jak rozšířit vklady a navázat vztahy se spolehlivými příjemci úvěrů. Přijatelným způsobem dosažení životaschopnosti může navíc být i vytvoření samostatné „dobré banky“ kombinací „dobrých“ aktiv a pasiv existující banky, pokud tento nový subjekt nemůže nadměrným způsobem narušit hospodářskou soutěž.

3. VLASTNÍ PŘÍSPĚVEK PŘÍJEMCE (SDÍLENÍ NÁKLADŮ)

22) Aby se omezilo narušení hospodářské soutěže a morální hazard, měla by být podpora omezena na nezbytné minimum a příjemce podpory by měl poskytnout přiměřený vlastní příspěvek na restrukturalizační náklady. Banka a držitelé jejího kapitálu by se na restrukturalizaci měli podílet v maximální možné míře svými vlastními zdroji. Je to nezbytné z toho důvodu, aby zachráněné banky nesly přiměřenou odpovědnost za důsledky svého jednání v minulosti a aby se vytvořily odpovídající podněty pro jejich jednání v budoucnu.

Omezení restrukturalizačních nákladů

23) Pomoc na restrukturalizaci by měla být omezena na pokrytí nákladů nezbytných k obnovení životaschopnosti. To znamená, že podniku by neměly být poskytnuty veřejné zdroje, které by mohly být použity k financování činností, jež narušují trh a nesouvisejí s procesem restrukturalizace. Prostřednictvím státní podpory by například nemělo být financováno nabytí podílů v jiných podnicích nebo nové investice, pokud to pro obnovení životaschopnosti podniku nemá zásadní význam⁽²⁾.

Omezení výše podpory, podstatný vlastní příspěvek

24) Aby se výše podpory omezila na nezbytné minimum, měly by banky použít k financování restrukturalizace nejprve své vlastní zdroje. To může zahrnovat například prodej aktiv. Státní podpora by měla být poskytována za podmínky předpokládajících adekvátní sdílení nákladů⁽³⁾. To

znamená, že náklady spojené s restrukturalizací nenese pouze stát, ale i ti, kteří do banky investovali, a to převzetím ztrát dostupným kapitálem a zaplacením přiměřené náhrady za státní intervence⁽⁴⁾. Komise má nicméně za to, že v kontextu současné systémové krize a s ohledem na cíl, jímž má být usnadnění přístupu k soukromému kapitálu a návrat k normálním tržním podmínkám, není vhodné stanovit předem (*ex ante*) limity týkající se sdílení nákladů.

25) Každá odchylka od přiměřeného sdílení nákladů *ex ante*, k jejímuž udělení mohlo výjimečně dojít v záchranné fázi z důvodů finanční stability, musí být kompenzována v pozdější fázi restrukturalizace, například formou ustanovení o zpětném získání (tzv. *claw-back clauses*) a/nebo prostřednictvím rozsáhlejší restrukturalizace, jež bude zahrnovat dodatečná opatření omezující narušení hospodářské soutěže⁽⁵⁾.

26) Banky by měly být schopny odměňovat poskytovatele kapitálu, mj. formou dividend nebo kupónů z podřízeného závazku, ze zisků ze své činnosti. Pokud však tyto činnosti nevytváří dostatečné zisky, neměly by banky k výplatě odměn za kapitál (vlastní kapitál a podřízený závazek) používat státní podporu. V kontextu restrukturalizace proto volně uvážení při rozhodování o kompenzaci ztrát, tzv. diskreční kompenzace ztrát (například uvolněním rezerv či snížením vlastního kapitálu), ze strany přijímajících bank v zájmu zajištění výplaty dividend a kupónů na nesplacený podřízený dluh není v zásadě slučitelná s cílem sdílení nákladů⁽⁶⁾. To si může vyžadovat vyvážení tím, že se zajišťují refinancující schopnosti banky a pobídky k ukončení státní účasti⁽⁷⁾. Ve snaze podpořit refinancování ze strany banky, která je příjemcem podpory, může Komise příznivě posuzovat vyplácení kupónů na nově vydané hybridní kapitálové nástroje mající vyšší stupeň

⁽¹⁾ Viz body 43 až 50 sdělení o bankovníctví. Aby byl tento řádný odchod z trhu umožněn, podporu na likvidaci lze považovat za slučitelnou, pokud je například nutná pro dočasnou rekapitalizaci banky či struktury zvláštního určení, „tzv. bridge bank“, nebo pro uspokojení nároků některých tříd věřitelů, pokud je to z hlediska finanční stability odůvodněno. Pro příklady takové podpory a pro podmínky, za jakých byla taková podpora shledána za slučitelnou, viz rozhodnutí Komise ze dne 1. října 2008 ve věci NN 41/2008 Spojené království, Podpora na záchranu Bradford & Bingley, Úř. věst. C 290, 13.11.2008, s. 2, a rozhodnutí Komise ze dne 5. listopadu 2008 ve věci NN 39/2008 Dánsko, Podpora na likvidaci Roskilde Bank, Úř. věst. C 12, 17.1.2009, s. 3).

⁽²⁾ Viz rozsudek Soudu prvního stupně ve věci T-17/03 Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke v. Komise (2006), Sb. rozh. II-1139.

⁽³⁾ Jak je již rozpracováno v dřívějších sděleních Komise, zejména ve sdělení o znehodnocených aktivech, viz bod 21 a násl.

⁽⁴⁾ Komise poskytla podrobné pokyny týkající se stanovení ceny státních záruk, rekapitalizací a opatření na záchranu aktiv ve sdělení o bankovníctví, sdělení o rekapitalizaci a sdělení o znehodnocených aktivech. V rozsahu, v jakém je tato cena placena, považují akcionáři svou pozici jako oslabenou z finančního hlediska.

⁽⁵⁾ Sdělení o znehodnocených aktivech, body 24 a 25. Viz rovněž oddíl 4 tohoto sdělení.

⁽⁶⁾ Viz rozhodnutí Komise ze dne 18. prosince 2008 ve věci N 615/2008, *BayernLB*, (Úř. věst. C 80, 3.4.2009, s. 4). To však nebrání bance provádět výplaty kupónů, pokud je k tomu právně vázána.

⁽⁷⁾ Viz bod 31 sdělení o znehodnocených aktivech a diferencovaný přístup k omezením ohledně dividend v bodech 33, 34 a 45 sdělení o rekapitalizaci, z nichž vyplývá, že ačkoliv dočasné zákazy vyplácení dividend či kupónů mohou udržet kapitál uvnitř banky a zvýšit kapitálovou rezervu a tím zlepšit platební schopnost banky, stejně tak mohou být překážkou v přístupu banky ke zdrojům soukromého financování nebo přinejmenším zvýšit náklady na nové financování v budoucnu.

seniority než stávající podřízený závazek. V každém případě by banky během restrukturalizace neměly mít za normálních okolností možnost nakupovat své vlastní podíly.

- 27) Poskytnutí další podpory během období restrukturalizace by mělo být i nadále přípustné, jestliže je odůvodněno finanční stabilitou. Případná další podpora by měla být omezena na minimum potřebné k zajištění životaschopnosti.

4. OMEZENÍ NARUŠENÍ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE A ZAJIŠTĚNÍ SOUTĚŽNÍHO PROSTŘEDÍ V BANKOVNÍM SEKTORU

Druhy narušení

- 28) Jestliže státní podpora může přispět k finanční stabilitě v dobách systémové krize a mít širší pozitivní dopad, může také způsobit různá narušení hospodářské soutěže. V situaci, kdy banky spolu soutěží na základě kvality svých produktů a služeb, pak ty banky, které nakumulují nadměrné riziko nebo se spoléhají na neudržitelné obchodní modely, nakonec v rámci konkurence bankovních produktů a služeb ztratí podíl na trhu a pravděpodobně trh opustí, zatímco jiní, efektivnější soutěžitelé na příslušných trzích expandují nebo na tyto trhy vstoupí. Státní podpora prodlužuje narušení hospodářské soutěže, ke kterým došlo v minulosti v důsledku nadměrného riskování a neudržitelných obchodních modelů, a to tím, že uměle podporuje tržní sílu příjemců podpory. Tak může podpora vytvářet morální hazard pro příjemce podpory a zároveň u subjektů, jež nejsou příjemci podpory, oslabit motivaci k soutěžení, investicím a inovacím. V neposlední řadě může státní podpora narušovat vnitřní trh tím, že přesouvá nespravedlivý díl zátěže související se strukturálním přizpůsobením a s ním spojených sociálních a hospodářských problémů na jiné členské státy a zároveň vytváří překážky pro vstup na trh a snižuje účinnost pobídek podporujících přeshraniční aktivitu.

- 29) Finanční stabilita zůstává prvořadým cílem pomoci finančnímu sektoru v systémové krizi, avšak zabezpečení systémové stability v krátkodobém horizontu by nemělo vést k dlouhodobému poškození rovných podmínek a konkurenčního prostředí na trhu. V této souvislosti mají opatření omezující narušení hospodářské soutěže vyplývající ze státní podpory významnou roli, a to mimo jiné z následujících důvodů. Zaprvé, krize zasáhla banky ve Společenství značně rozdílnou měrou a státní podpora na záchranu a restrukturalizaci bank v obtížích může poškodit pozici těch bank, které zůstaly v zásadě zdravé, a mít možné negativní dopady na finanční stabilitu. V situaci finanční, hospodářské a rozpočtové krize jsou rozdíly mezi členskými státy, pokud jde o dostupné zdroje na státní intervenci, ještě výraznější, což škodí rovným podmínkám na jednotném trhu. Zadruhé, vnitrostátní

intervence budou mít za současné krize ze své podstaty tendenci soustředit se na národní trhy a ponesou s sebou tak vážné riziko spočívající v uzavření se v rámci národních hranic a ve fragmentaci jednotného trhu. Přítomnost příjemců podpory na trhu se musí posuzovat s cílem zajistit účinnou hospodářskou soutěž a zabránit zneužitím tržní síly, překážkám pro vstup na trh a opatřením odrazujícím od přeshraničních aktivit, které jsou v neprospěch evropských podniků a spotřebitelů. Zatřetí, současný rozsah veřejných intervencí nezbytných pro zajištění finanční stability a možná omezení pokud jde o obvyklé sdílení nákladů nutně způsobí ještě větší morální hazard, který je třeba vhodným způsobem korigovat, aby k nevhodným pobídkám a nepřiměřeně rizikovému jednání nedocházelo i v budoucnu a aby se připravily podmínky pro rychlý návrat k normálním tržním podmínkám bez státní podpory.

Uplatňování účinných a přiměřených opatření k omezení narušení hospodářské soutěže

- 30) Opatření mající za cíl omezit narušení hospodářské soutěže by měla být přizpůsobena konkrétním podmínkám, tzv. „šitá na míru“, aby řešila narušení zjištěná na trzích, na kterých banka, jež přijala státní podporu, působí po obnovení životaschopnosti po restrukturalizaci, přičemž bude zároveň uplatňována společná politika a budou dodržovány společné zásady. Jako východisko pro posouzení, zda jsou taková opatření potřebná, považuje Komise velikost, rozsah a dosah činností, které by dotyčná banka vyvíjela při provádění hodnověrného plánu restrukturalizace podle oddílu 2. V závislosti na své povaze se může narušení hospodářské soutěže řešit pomocí opatření týkajících se pasiv a/nebo aktiv⁽¹⁾. Povaha a forma takových opatření bude záležet na dvou kritériích: zaprvé na výši podpory a podmínkách a okolnostech, za kterých byla podpora udělena, a zadruhé na vlastnostech trhu či trhů, na kterých bude banka přijímající podporu působit.
- 31) Pokud jde o první kritérium, opatření omezující narušení hospodářské soutěže se budou podstatně lišit v závislosti na výši podpory, stejně jako i podle stupně sdílení nákladů a úrovně stanovených cen. V tomto kontextu bude výše státní podpory posouzena jak v absolutním vyjádření (výše obdrženého kapitálu, prvek podpory v zárukách a opatření na záchranu aktiv), tak ve vztahu k rizikově váženým aktivům banky. Komise posoudí celkovou výši podpory poskytnuté příjemci, včetně jakéhokoli druhu podpory určené na záchranu. Stejným způsobem Komise vezme v úvahu rozsah vlastního příspěvku příjemce a sdílení nákladů v období restrukturalizace. Obecně lze konstatovat, že tam, kde je rozsah sdílení nákladů větší a vyšší vlastní příspěvek, je méně negativních důsledků vyplývajících z morálního hazardu. Proto se nutnost dalších opatření snižuje⁽²⁾.

⁽¹⁾ Viz bod 21.

⁽²⁾ Pokud Komise v souladu se sdělením o bankovním, sdělením o rekapitalizaci nebo sdělením o znehodnocených aktivech výjimečně akceptovala podporu, jež se odchyluje od zásad vyžadovaných těmito sděleními, výsledné dodatečné narušení hospodářské soutěže bude vyžadovat dodatečné strukturální a etické záruky; viz bod 58 sdělení o znehodnocených aktivech.

32) Pokud jde o druhé kritérium, Komise bude analyzovat pravděpodobné dopady podpory na trhy, na kterých přijímající banka po restrukturalizaci působí. V prvé řadě bude po obnovení životaschopnosti banky přezkoumána její velikost a relativní význam na příslušném trhu či trzích. Pokud došlo k omezení přítomnosti restrukturalizované banky na trhu, dodatečná omezení v podobě odprodeje nebo přijetí etických závazků budou pravděpodobně méně nutná. Podobu opatření budou určovat tržní charakteristiky⁽¹⁾, aby bylo zajištěno zachování efektivní hospodářské soutěže. V jiných oblastech mohou mít odprodeje nepříznivé důsledky a nemusí být nutné pro dosažení žádoucích výsledků. V takovém případě může být namísto odprodeje upřednostňováno omezení organického růstu. V jiných oblastech, zejména v těch, jež zahrnují vnitrostátní trhy s vysokými překážkami vstupu na trh, mohou být odprodeje nutné, aby se umožnil vstup soutěžitelů na trh či jejich expanze na trhu. Opatření omezující narušení hospodářské soutěže by neměla oslabovat vyhlídky na obnovení životaschopnosti banky.

33) Komise bude také věnovat pozornost riziku, že by restrukturalizační opatření mohlo poškodit vnitřní trh, a bude pozitivně hodnotit opatření napomáhající tomu, aby národní trhy zůstaly otevřené a dobytelné, tedy schopné čelit výzvám hospodářské soutěže (*contestable markets*). Jestliže je podpora poskytována v zájmu zachování finanční stability a poskytování úvěrů reálné ekonomice v příslušném členském státě, může být případ, ve kterém je taková podpora podmíněna rovněž tím, že přijímající banka dodržuje určité cíle při poskytování úvěrů v jiných členských státech než ve státě, který poskytuje podporu, hodnocen jako významný dodatečný pozitivní dopad podpory. Bude tomu tak zejména v případě, pokud jsou cíle pro poskytování úvěrů v porovnání k věrohodně doloženému opačnému předpokladu, kdy by cíle stanoveny nebyly, podstatné, pokud dosažení těchto cílů podléhá náležitému monitorování (např. prostřednictvím spolupráce mezi orgány dohledu domácího a hostitelského členského státu), pokud bankovnímu systému hostitelského státu dominují banky se sídlem v zahraničí, a pokud takové závazky k poskytování úvěrů byly koordinovány na úrovni Společenství (například v rámci jednání ohledně pomoci v oblasti likvidity).

Stanovení přiměřené ceny za státní podporu

34) Patříčné protiplnění za případnou státní intervenci je jedním z nejvhodnějších omezení narušení hospodářské soutěže, jelikož omezuje výši podpory. Pokud byla vstupní cena z důvodu finanční stability stanovena na podstatně nižší úrovni, než je tržní cena, je třeba zajistit, aby byly v plánu restrukturalizace přehodnoceny podmínky finanční podpory⁽²⁾, a tak snížen narušující účinek podpory.

⁽¹⁾ Zohledněny budou zejména úroveň koncentrace, kapacitní omezení, míra rentability a překážky pro vstup na trh a expanzi.

⁽²⁾ Například podporou předčasného splacení státní podpory.

Strukturální opatření – odprodej a omezení obchodních činností

35) Na základě posouzení učiněného v souladu s kritérii tohoto oddílu mohou být banky, které jsou příjemcem státní podpory, vyzvány k odprodeji dceřiných společností nebo poboček, portfolií zákazníků nebo obchodních jednotek či k provedení jiných takových opatření⁽³⁾, a to i na domácím retailovém trhu příjemce podpory. Aby tato opatření posílila hospodářskou soutěž a znamenala přínos pro vnitřní trh, měla by vytvářet příznivé podmínky pro vstup soutěžitelů na trh a přeshraniční činnost⁽⁴⁾. V souladu s požadavkem na obnovení životaschopnosti bude Komise taková strukturální opatření pozitivně hodnotit, pokud nepovedou k diskriminaci mezi podniky v různých členských státech a přispěla k zachování vnitřního trhu v rámci finančních služeb.

36) Požadováno může být rovněž omezení expanze banky v některých obchodních či zeměpisných oblastech, například prostřednictvím tržně orientovaných nápravných opatření, jako jsou např. zvláštní kapitálové požadavky, pokud by na základě přímých omezení expanze došlo k oslabení hospodářské soutěže nebo pokud by bylo třeba omezit morální hazard. Současně bude Komise věnovat zvláštní pozornost potřebě vyvarovat se uzavření se v rámci národních hranic a fragmentaci jednotného trhu.

37) Pokud se ukáže jako objektivně obtížné nalézt zájemce, který by odkoupil dceřiné společnosti či jiné činnosti nebo aktiva, Komise prodlouží lhůtu pro uskutečnění těchto opatření, je-li poskytnut závazný časový plán pro omezování obchodní činnosti (včetně oddělení linií podnikání). Lhůta pro uskutečnění těchto opatření by však neměla přesáhnout pět let.

38) Při posuzování rozsahu strukturálních opatření nezbytného pro překonání narušení hospodářské soutěže v dané věci a s patřičným zřetelem na zásadu rovného zacházení, vezme Komise v úvahu opatření stanovená pro případy týkající se stejných trhů či segmentů trhu ve stejném čase.

⁽³⁾ Viz například rozhodnutí Komise ze dne 21. října 2008 ve věci C10/2008 IKB, dosud nezveřejněno; a rozhodnutí Komise ze dne 7. května 2009 ve věci N 244/2009 *Kapitálový vklad pro Commerzbank*, (Úř. věst. C 147, 27.6.2009, s. 4).

⁽⁴⁾ Je třeba poznamenat, že snížení položek rozvahy v důsledku odpisů aktiv, jež jsou kompenzována státní podporou, nesnižují skutečnou přítomnost banky na trhu a nemohou být tudíž zohledňovány při posuzování potřeby strukturálních opatření.

Zabránění použití státní podpory k financování protisoutěžního chování

- 39) Státní podpora nesmí být použita na úkor soutěžitelů, kteří podobnou veřejnou podporu nedostávají⁽¹⁾.
- 40) S výhradou bodu 41 by banky neměly použít státní podporu na akvizice konkurenčních podniků⁽²⁾. Tato podmínka by měla platit alespoň po dobu tří let a v závislosti na rozsahu, výši a délce trvání podpory může být zachována až do konce období restrukturalizace.
- 41) Ve výjimečných případech a na základě oznámení mohou být akvizice Komisí povoleny, pokud jsou součástí konsolidačního procesu nezbytného pro obnovení finanční stability a zajištění účinné hospodářské soutěže. V průběhu akvizice by měly být dodržovány zásady rovných příležitostí pro všechny případné nabyvatele a v jejím výsledku by měly být na příslušných trzích zajištěny podmínky účinné hospodářské soutěže.
- 42) V případech, kdy není vhodné uložit odprodej či zákaz akvizic, může Komise souhlasit se zavedením mechanismu zpětného získání (tzv. *claw-back mechanism*) ze strany členského státu, například ve formě odvodů placených příjemcem podpory. To by umožnilo získat od banky po obnovení její životaschopnosti část podpory zpět.
- 43) Pokud členské státy od bank přijímajících státní podporu vyžadují, aby splňovaly určité požadavky týkající se poskytování úvěrů reálné ekonomice, musí banka tyto úvěry poskytovat za komerčních podmínek⁽³⁾.
- 44) Státní podporu nelze využívat k nabízení podmínek (například pokud jde o sazby nebo záruky), které jsou pro soutěžitele, kteří nejsou příjemcem státní podpory, nedosažitelné. Avšak v případech, kdy omezení pro cenovou poli-

tiku příjemce nemusí být vhodné, například pokud by taková omezení vedla k oslabení účinné hospodářské soutěže, by členské státy měly navrhnout jiné, vhodnější prostředky k zajištění účinné hospodářské soutěže, například opatření podporující vstup na trh. Stejným způsobem banky nesmí používat státní podporu jako konkurenční výhodu při uvádění svých finančních nabídek na trh⁽⁴⁾. Tato omezení by se měla uplatňovat v závislosti na rozsahu, výši a délce trvání podpory po dobu pohybující se mezi třemi lety a celkovou dobou trvání restrukturalizace. Tím by tato omezení rovněž podněcovala k co nejrychlejšímu splacení státní podpory.

- 45) Komise rovněž přezkoumá stupeň otevřenosti trhu a schopnost sektoru vyrovnat se s úpadky bank. Ve svém celkovém hodnocení může Komise zohlednit případné závazky ze strany příjemce nebo závazky ze strany členského státu týkající se přijetí opatření⁽⁵⁾, která by podpořila zdravější a více konkurenční tržní prostředí, například vytvořením příznivých podmínek pro vstup na trh a odchod z trhu. Tyto iniciativy by mohly za vhodných okolností doplňovat jiná strukturální opatření či opatření týkající se změn v jednání (*behavioural measures*), která by se za běžných okolností od příjemce vyžadovala. Závazek členského státu zavést mechanismy, jež by řešily obtíže banky v rané fázi, může být Komisí hodnocen kladně jako prvek podporující zdravé a konkurenční tržní prostředí.

5. MONITOROVÁNÍ A PRODCEURÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI

- 46) Aby Komise mohla ověřit, že je plán restrukturalizace řádně prováděn, bude požadovat pravidelné podrobné zprávy. První zprávu bude třeba Komisí předložit zpravidla nejpozději do šesti měsíců od schválení plánu restrukturalizace.
- 47) Poté, co je plán restrukturalizace oznámen, musí Komise posoudit, zda je pravděpodobné, že plán zajistí obnovení dlouhodobé životaschopnosti a přiměřené omezení narušení hospodářské soutěže. Pokud má Komise vážné pochybnosti ohledně souladu plánu restrukturalizace s příslušnými požadavky, je povinna zahájit formální vyšetřovací řízení, ve kterém mají třetí strany možnost předložit k opatření připomínky, čímž bude zajištěn transparentní a koherentní přístup a zároveň dodržena pravidla důvěrnosti platná v řízeních o státní podpoře⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Viz například rozhodnutí Komise ze dne 19. listopadu 2008 ve věci NN 49/2008, NN 50/2008 a NN 45/2008 *Záruky pro společnost Dexia* (dosud nezveřejněno), bod 73; rozhodnutí Komise ze dne 19. listopadu 2008 ve věci N 574/2008 *Záruky pro Fortis Bank* (Úř. věst. C 38, 17.2.2009, s. 2), bod 58 a rozhodnutí Komise ze dne 3. prosince 2008 ve věci NN 42/2008, NN 46/2008 a NN 53/A/2008 *Podpora na restrukturalizaci Fortis Bank a Fortis Bank Luxembourg*, (Úř. věst. C 80, 3.4.2009, s. 7), bod 94. Například lze bankám za určitých okolností zakázat, aby drobným vkladatelům nabízely nejvyšší úrokové sazby na trhu.

⁽²⁾ Je třeba připomenout, že restrukturalizační náklady musí být omezeny na minimum nezbytné pro obnovení životaschopnosti. Viz bod 23.

⁽³⁾ Úvěr poskytovaný za nekomerčních podmínek by mohl představovat státní podporu a Komise by jej mohla na základě oznámení povolit, pokud je slučitelný se společným trhem, například v souladu se sdělením Komise - Dočasný rámec Společenství pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financování za současné finanční a hospodářské krize, Úř. věst. C 83, 7.4.2009, s. 1.

⁽⁴⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 12. listopadu 2008 ve věci N 528/2008 *ING*, (Úř. věst. C 328, 23.12.2008, s. 10), bod 35.

⁽⁵⁾ Viz například rozhodnutí Komise 2005/418/ES ze dne 7. července 2004 o podpůrných opatřeních, jež uplatnila Francie ve prospěch společnosti Alstom, (Úř. věst. L 150, 10.6.2005, s. 24), bod 204.

⁽⁶⁾ Sdělení Komise K(2003) 4582 ze dne 1. prosince 2003 o profesním tajemství v rozhodnutích o státních podporách, (Úř. věst. C 297, 9.12.2003, s. 6).

48) Komise však nemusí zahajovat formální vyšetřovací řízení v případě, že plán restrukturalizace je úplný a navrhovaná opatření podle Komise nevyvolávají žádné další pochybnosti, pokud jde o slučitelnost podpor ve smyslu čl. 4 odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES ⁽¹⁾. Může k tomu dojít zejména v případě, kdy členský stát oznámil Komisi podporu doplněnou o plán restrukturalizace splňující veškeré podmínky stanovené v tomto sdělení, aby získal právní jistotu ohledně nezbytných následných opatření. V těchto případech může Komise přijmout konečné rozhodnutí, podle něhož jsou podpora na záchranu i podpora na restrukturalizaci slučitelné se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. b) Smlouvy.

6. DOČASNÁ PŮSOBNOST SDĚLENÍ

49) Toto sdělení je odůvodněno současnou výjimečnou krizí finančního sektoru a proto by jeho použití mělo být časově omezené. Pro hodnocení podpor na restrukturalizaci ozná-

mených Komisi 31. prosince 2010 nebo před 31. prosincem 2010 použije Komise toto sdělení. Pokud jde o neoznámenou podporu, použije se oznámení Komise o stanovení použitelných pravidel pro hodnocení nezákonné státní podpory ⁽²⁾. Komise proto použije toto sdělení při hodnocení slučitelnosti neoznámené podpory poskytnuté 31. prosince 2010 nebo před 31. prosincem 2010.

50) Komise, vědoma si toho, že je toto sdělení založeno na čl. 87 odst. 3 písm. b) Smlouvy, může přezkoumat jeho obsah a dobu platnosti podle vývoje tržních podmínek, na základě zkušeností získaných při projednávání případů a s ohledem na prvořadý zájem na zachování finanční stability.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 119, 22.5.2002, s. 22.

PŘÍLOHA

Vzor plánu restrukturalizace**Indikativní obsah plánu restrukturalizace ⁽¹⁾**

1. Informace o finanční instituci (popis její struktury atd.)

(Upozornění: dříve předložené informace mohou být zopakovány, avšak musí být začleněny do tohoto dokumentu a v případě potřeby aktualizovány)
2. Popis trhu a podíly na trhu
 - 2.1 Popis hlavních relevantních trhů produktu (rozlišení alespoň mezi maloobchodními (retailovými), velkoobchodními, kapitálovými trhy atd.)
 - 2.2 Výpočty tržních podílů (např. na vnitrostátní a evropské úrovni v závislosti na zeměpisném rozsahu příslušných trhů)
3. Analýza důvodů, proč se instituce dostala do potíží (vnitřní faktory)
4. Popis státní intervence a posouzení státní podpory
 - 4.1 Informace o tom, zda finanční instituce nebo její dceřiné společnosti v minulosti obdržely podporu na záchranu nebo restrukturalizaci
 - 4.2 Informace o formě a výši státní podpory nebo o finančním prospěchu plynoucím z podpory. Informace by měly obsahovat veškerou státní podporu, jež byla přijata jako jednotlivá podpora nebo v rámci režimu během období restrukturalizace

(Upozornění: veškerá podpora musí být v plánu restrukturalizace odůvodněna, jak je uvedeno níže)
 - 4.3 Posouzení státní podpory podle pravidel pro státní podporu a vyčíslení výše podpory
5. Obnovení životaschopnosti
 - 5.1 Prezentace různých prognóz trhu
 - 5.1.1 Výchozí situace na hlavních trzích produktu
 - 5.1.2 Očekávaný vývoj trhu na hlavních trzích produktu
 - 5.2 Prezentace scénáře bez opatření
 - 5.2.1 Požadovaná úprava původního obchodního plánu
 - 5.2.2 Minulý, současný a budoucí poměr kapitálové přiměřenosti (tier 1, tier 2)
 - 5.3 Prezentace navrhované budoucí strategie pro finanční instituci a vysvětlení způsobu, jakým tato strategie povede k obnovení životaschopnosti
 - 5.3.1 Výchozí stav a celkový rámec
 - 5.3.2 Jednotlivé rámce pro každou linii podnikání finanční instituce
 - 5.3.3 Přizpůsobení se změnám v právním prostředí (posílení řízení rizik, zvýšení kapitálových rezerv atd.)
 - 5.3.4 Potvrzení ohledně úplného zveřejnění informací o znehodnocených aktivech
 - 5.3.5 Případné změny ve vlastnické struktuře

⁽¹⁾ Informace nezbytné pro posouzení životaschopnosti mohou obsahovat jak interní údaje a zprávy banky, tak zprávy vypracované buď orgány členských států nebo pro tyto orgány, včetně regulačních orgánů.

- 5.4 Popis a přehled různých plánovaných opatření k obnovení životaschopnosti, náklady na ně a jejich dopad na výkaz zisků a ztrát/rozhadu
 - 5.4.1 Opatření na úrovni skupiny
 - 5.4.2 Opatření pro jednotlivé linie podnikání
 - 5.4.3 Dopad každého opatření na výkaz zisků a ztrát/rozhadu
- 5.5 Popis účinku různých opatření k omezení narušení hospodářské soutěže (srov. bod 7) s ohledem na jejich náklady a jejich dopad na výkaz zisků a ztrát/rozhadu
 - 5.5.1 Opatření na úrovni skupiny
 - 5.5.2 Opatření v oblastech podnikání
 - 5.5.3 Dopad každého opatření na výkaz zisků a ztrát/rozhadu
- 5.6 Srovnání s alternativními možnostmi a stručné srovnávací hodnocení ekonomických a sociálních dopadů na regionální úrovni, celostátní úrovni a úrovni Společenství (rozpracování je vyžadováno hlavně v případě, kdy je možné, že banka nesplní bez podpory požadavky obezřetnosti)
 - 5.6.1 Alternativní možnosti: řádná likvidace, rozdělení nebo převzetí jinou bankou a z toho vyplývající důsledky
 - 5.6.2 Obecné hospodářské důsledky
- 5.7 Časový plán pro provádění různých opatření a konečná lhůta pro uskutečnění plánu restrukturalizace v celém jeho rozsahu (označte prosím důvěrné údaje)
- 5.8 Popis plánu splácení státní podpory
 - 5.8.1 Základní předpoklady pro plánování ukončení státní účasti
 - 5.8.2 Popis pobídek k ukončení státní účasti
 - 5.8.3 Plán ukončování státní účasti nebo splácení do úplného splacení podpory/ukončení státní účasti
- 5.9 Výkazy zisků a ztrát/rozhady za poslední tři roky a pro následujících pět let včetně hlavních finančních poměrových ukazatelů a studie citlivosti vycházející z optimistického (*best case*) scénáře/pesimistického (*worst case*) scénáře
 - 5.9.1 Základní případ (*base case*)
 - 5.9.1.1 Výkaz zisků a ztrát/rozhadu na úrovni skupiny
 - 5.9.1.2 Klíčové finanční ukazatele na úrovni skupiny (rizikově upravená návratnost kapitálu RAROC jako měřítko pro interní kritéria rizikově upravené výnosnosti, poměr mezi náklady a výnosy (CIR), poměr kapitálové návratnosti (ROE) atd.)
 - 5.9.1.3 Výkaz zisků a ztrát/rozhadu na úrovni skupiny pro jednotlivé obchodní jednotky
 - 5.9.1.4 Klíčové finanční ukazatele pro jednotlivé obchodní jednotky (rizikově upravená návratnost kapitálu RAROC jako měřítko pro interní kritéria rizikově upravené výnosnosti, poměr mezi náklady a výnosy (CIR), poměr kapitálové návratnosti (ROE) atd.)
 - 5.9.2 Optimistický scénář (*best case*)
 - 5.9.2.1 Základní předpoklady
 - 5.9.2.2 Výkaz zisků a ztrát/rozhadu na úrovni skupiny
 - 5.9.2.3 Klíčové finanční ukazatele na úrovni skupiny (rizikově upravená návratnost kapitálu RAROC jako měřítko pro interní kritéria rizikově upravené výnosnosti, poměr mezi náklady a výnosy (CIR), poměr kapitálové návratnosti (ROE) atd.)

- 5.9.3 Pesimistický scénář (*worst case*) – Pokud byl proveden zátěžový test a jeho platnost byla ověřena vnitrostátními orgány dohledu, je třeba uvést metodiku, parametry a výsledky tohoto testu ⁽¹⁾.
 - 5.9.3.1 Základní předpoklady
 - 5.9.3.2 Výkaz zisků a ztrát/rozhoda na úrovni skupiny
 - 5.9.3.3 Klíčové finanční ukazatele na úrovni skupiny (rizikově upravená návratnost kapitálu RAROC jako měřítko pro interní kritéria rizikově upravené výnosnosti, poměr mezi náklady a výnosy (CIR), poměr kapitálové návratnosti (ROE) atd.)
 - 6. Sdílení nákladů – příspěvek k restrukturalizaci od samotné finanční instituce a ostatních akcionářů (účetní a ekonomická hodnota držených podílů)
 - 6.1 Omezení restrukturalizačních nákladů na míru potřebnou k obnovení životaschopnosti
 - 6.2 Omezení výše podpory (včetně údajů o případných ustanoveních pro omezení výplaty dividend a úroků z podřízeného dluhu)
 - 6.3 Poskytnutí podstatného vlastního příspěvku (včetně informací o výši příspěvku akcionářů nebo podřízených věřitelů)
 - 7. Opatření omezující narušení hospodářské soutěže
 - 7.1 Odůvodnění rozsahu opatření vzhledem k výši a účinku státní podpory
 - 7.2 Strukturální opatření, včetně návrhů týkajících se časového rozvržení a mezníků pro prodej aktiv nebo dceřiných společností/poboček, nebo jiná nápravná opatření
 - 7.3 Etické závazky, včetně závazku neuvádět státní podporu jako konkurenční výhodu při hromadném uvádění svých produktů na trh
 - 8. Monitorování (případné zapojení správce majetku)
-

⁽¹⁾ Zátěžové testování by mělo být v co možná největším rozsahu založeno na společných parametrech schválených na úrovni Společenství (např. metodika vypracovaná Evropským výborem orgánů bankovního dohledu) a případně upraveno tak, aby zohledňovalo specifické podmínky v různých zemích a bankách. Ve vhodných případech by mohly být zváženy i „reverzní zátěžové testy“ (*reverse stress tests*) a jiné podobné testy.